

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens utvärdering av utbildningsmiljön vid företagsekonomiska institutionen

Sammanfattning av rapport från den externa bedömarpanelen

Den företagsekonomiska institutionen vid Uppsala universitet ansvarar för en mycket stor utbildningsmiljö med många studenter. Panelen har därför också haft svårigheter med att bedöma helheten som *en* utbildningsmiljö – intrycket är snarare att miljön är uppdelad i flera delar och något splittrad, vilket avspeglas i vår rapport.

Vi har mött en lärarkår som är högt utbildad och starkt engagerad i undervisningen och dess utveckling. Det finns en stolthet över att bidra till och verka inom en stark forskningsmiljö och över att vara en del av Uppsala universitet. Vi har också uppfattat att det finns en god kontakt mellan studentrepresentanter och institutionen och dess lärare. Det finns en vilja att gemensamt utveckla utbildningsmiljön och studentinflytandet, t ex genom kursvärderingar och studeranderepresentanter.

Lärlärlagen framstår som ett centralt och viktigt forum för utveckling av utbildningen och undervisningen. Lärlärlagen är specifika för varje kurs och verkar överlag fungera mycket väl. Det är här som mycket planering, uppföljning och kollegiala samtal, möten och diskussioner sker. Det är också i dessa grupper som nya medarbetare, inklusive doktorander, introduceras till lärlärlrollen. Det finns flera excellenta lärare vid institutionen, vilket bör ses som en resurs, men ännu finns inga uttalade förväntningar på dessa vad gäller t ex uppgifter eller prestationer.

Undervisningen som bedrivs inom ämnet företagsekonomi är i stort sett komplett vad gäller både bredd och djup, särskilt noterbart är att det även inkluderar handelsrätt. Det pågår även utveckling av nya och befintliga kurser och program. Vi har fått en positiv bild av hur man resonerar kring utformningen av de nya programmen på avancerad nivå. Studenterna ger dessutom en positiv bild av den nya utformningen av FEK A. I dagsläget verkar det heller inte vara alltför stor brist på lärlärlkapacitet, bortsett från området finansiering.

Att utbildningsmiljöns ekonomi är i obalans och att resurserna krymper innebär stor oro. Institutionen har ett utmanande arbete framför sig för att hitta former för hur man med en mindre omfattande lärlärlarinsats skall kunna bibehålla och utveckla undervisningens kvalitet. Det finns ett behov av att utvärdera de arbetsmetoder som används för att utifrån detta välja former och metoder som ger bäst kvalitet utifrån de förutsättningar som finns. Vår bedömning är att ett sådant utvärderingsarbete behöver vara systematiskt och påbörjas omgående.

Bedömarpanelen noterar att studenternas uppfattning om undervisningen till viss del skiljer sig mot hur institutionen presenterar sig. Det gäller t ex användning av case-metodik, vilket institutionen menar präglar undervisningen, medan studenterna anser att det saknas. Även moment som genomförs i par eller grupp, t ex uppsatsarbete och seminarier, samt former för löpande examination, framställs som mer strukturerade av lärarna än av studenterna som ser flera problem. Lärarnas höga kompetens- och ambitionsnivå uppfattas alltså inte alltid av studenterna – uppfattningen är snarare att variationen mellan olika lärare och kurser är alltför stor. Studenterna ger också en bild av att lärlärlagen inte alltid är samstämmiga vad gäller pedagogik och kunskapskrav.

Särskilt viktigt problem som vi identifierat relaterat till ovanstående rör formerna för individuell examination och löpande examination. Vi rekommenderar institutionen att dels arbeta för att säkerställa rättssäker individuell examination, dels att sluta använda den metod för löpande examination som tillämpas i många kurser vid institutionen, alternativt se över formatet.

Bedömning av aspekterna forskningsanknytning, samhällets behov och förberedelse inför ett framtida arbetsliv har gett upphov till många frågor och diskussioner inom bedömarpanelen. Vi har också uppfattat att det finns olika åsikter inom lärarkollegiet. Vår bedömning är att det finns ett behov och en stor potential att utveckla undervisningen. Det finns också ett behov av en mer samstämmig syn inom institutionen vad gäller innebörden av dessa aspekter och vad det innebär för undervisningen. Institutionen rekommenderas att snarast inleda ett arbete med att stärka dessa aspekter i undervisningen, förslagsvis genom att kritiskt reflektera över examensmålen, särskilt vad gäller färdigheter kopplade till forskningsanknytning och förberedelse för arbetslivet. Detta arbete bör innehålla en mer omfattande omvärldsanalys än vad som tycks göras idag och kan med fördel utföras i samarbete med studenterna, vilka vid våra intervjuer har lyft ett behov av utveckling inom detta område.

Det finns flera goda exempel på ett bra och genomtänkt arbete med aspekterna internationalisering, jämställdhetsperspektiv och hållbarhet. Det finns dock ett behov att arbeta mer aktivt och samordnat för att nå alla studenter. Mottagande och integrering av internationella studenter utgör en särskild utmaning. En rekommendation är att förstärka det systematiska arbetet med att integrera dessa aspekter i undervisningen och i utbildningsmiljön.

En del av den företagsekonomiska institutionens utbildningsmiljö finns vid Campus Gotland. Verksamheten är liten jämfört med den i Uppsala, vilket i sig kan ge problem t ex vad gäller upplevd uppmärksamhet och inkludering. Institutionen rekommenderas att ta fram ett format för kontinuerlig kontakt mellan institutionsledningen och anställda respektive studenter vid Campus Gotland. En viktig utmaning rör kandidatprogrammet på Campus Gotland och det faktum att det saknas en termin 4 och en termin 5 i studieplanen, vilket är en allvarlig brist i utbildningsmiljön för dessa studenter. Vår rekommendation är att fakulteten tillsammans med företagsekonomiska institutionen snarast påbörjar ett arbete med att säkerställa att detta blir ett helt program.

Några sista reflektioner i denna sammanfattning rör balansen mellan enskilda lärares och lärlärs engagemang och frihet i att utforma och genomföra de kurser de ansvarar för och institutions- och programledningarnas möjligheter att fatta övergripande beslut rörande t ex resurstilldelning och innehåll i utbildningar. Ett intryck är att det nätverk av lärarlag, sektioner, programråd, etc, som idag på ett förtjänstfullt sätt planerar och genomför mycket av arbetet, möjligen också innebär en tendens att "låsa fast" det befintliga. Programperspektivet tycks ha en oklar position och är mer eller mindre starkt inom olika program. Strategisk programuppföljning kan ge en värdefull översyn kring vilka olika pedagogiska verktyg som nyttjas och vilka lärandemål som de olika kurserna uppfyller. Med ett tydligt programperspektiv skulle beslut rörande resursfördelning, satsningar, nedskärningar etc., i högre grad kunna baseras på behov kopplat till olika lärandemål i utbildningen. Det skulle t ex möjliggöra extra resurstilldelning till kurser av särskild betydelse för ett program. Baserat på de ekonomiska förutsättningarna och karaktären på de utvecklingsbehov vi identifierat så är det nödvändigt att institutionsledningen arbetar med att ta fram och implementera åtgärder, samt att ledningen har verksamhetens acceptans och mandat för arbetet.